

# Maciej Orkan-Łęcki

---

"Nienasycenie" S.I. Witkiewicza a powieść młodopolska, Irena Burzacka, "Acta Universitatis Nicolai Copernici", Filologia Polska XI, z.66, Toruń 1975 : [recenzja]

---

Biuletyn Polonistyczny 19/1 (59), 161

---

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) BURZACKA Irena: "Nienasycenie" S.I. Witkiewicza a powieść młodopolska. "Acta Universitatis Nicolai Copernici". Filologia Polska XI, z. 66, Toruń 1975, s. 75-92.

Przeprowadzona analiza "Nienasycenia" jest próbą ustalenia związków Witkacego ze sztuką, a zwłaszcza powieścią młodopolską. Postulat Witkiewicza o podporządkowaniu struktury powieściowej ideologii pisarza przedstawionej w powieści w kategoriach pojęciowych, stał się, zdaniem autorki, reakcją na sposoby uprawiania narracji w powieści Młodej Polski. Tak, na przykład, przyjęty status narratora wraz z wprowadzeniem w kontekst wszechwiedzącej narracji perspektywy bohatera stanowią wyraźne przeciwstawienie wobec powieści naturalistyczno-impresjonistycznej. Kolejny zabieg: odrzucenie pozorowanej autonomii bohatera, jest parodią charakterystycznej cechy powieści tego typu. Dodatkowy element parodii - tym razem na płaszczyźnie stylistycznej - odnajduje autorka w przejściu przez narratora zasady bogatego i patetycznego mówienia. W taki kształt narracyjny, czytamy w artykule, zostało obleczone to, co stanowi pozytywną kontynuację modernizmu - ideologia Witkiewicza.

BP/59/23

M.O. - L.

---

(II) CHUDZIŃSKI Edward: Z dziejów chłopskiej prasy literackiej w dwudziestoleciu międzywojennym. ("Wieś - Jej Pieśń" - "Nowa Wieś" - "Nurty"). "Rocznik Komisji Historycznoliterackiej" XIII, 1975, s. 89-133.

Autor ukazuje oblicze ideowe trzech pism okresu międzywojennego w kontekście chłopskich aspiracji do kultury narodowej. Przemianę "Wsi - Jej Pieśni" w "Nową Wieś" charakteryzuje włączenie się do frontu antyfaszystowskiego, przełamanie izolacji chłopskiego środowiska literackiego, odrzucenie tradycyjnych modeli ludowości oraz odżegnanie się od ruchu regionalistycznego i koncepcji agrarystycznych. Klasowość lansowana przez "Nową Wieś" wspierała się - zdaniem autora - na marksistowskiej teorii rozwoju społeczeństwa. Nawiązując do wypowiedzi S. Żółkiewskiego i M. Głowińskiego na temat grup literackich w okresie międzywojennym, autor rozpatruje ten problem w stosunku do obu pism. "Nurty" zostały scharakteryzowane jako pismo eklektyczne, które podjęło próbę skupienia pisarzy chłopskich na szerokiej i zarazem kompromisowej platformie ideowej i artystycznej.

BP/59/24

El. J.